

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

РЕШЕНИЕ № 877 – С

от 20 ноември 2013 г.

В Комисията за финансов надзор е постъпил сигнал вх. № 92-00-670 от 20.09.2013 г. от г-н Юрий Тодоров – председател на Управителния съвет на Асоциацията за застрахователна сигурност. Сигналят е подаден на основание чл. 119, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В сигнала се съдържат твърдения относно „деяния на длъжностни лица от Комисията за финансов надзор, както и на отговорни лица и ръководители в българското застраховане, представляващи нарушения на законите в Република България и етичните правила в бранша и държавната администрация, с пряк и косвен ефект върху държавното управление, правата на потребителите и авторитета на Република България пред съответните международни организации”.

На първо място в сигнала се реферира към статия с наименование „Дефектите в българското застраховане” от 14.08.2013 г., в „Застраховател прес”, в която са поставени три въпроса:

1) Предложените промени от Гаранционния фонд и работна група при КФН в Закона за движението по пътищата са посочени като недомислени и няма да решат румънския казус и обхвата на застраховката;

2) В продължение на години Застрахователния надзор си затваря очите за незаконно доплащане по премията по „Зелена карта” от страна на гражданите за страните от ЕС;

3) Вноските в Гаранционния фонд си събират незаконосъобразно от гражданите, вместо от застрахователите.

По отношение на първия въпрос в сигнала не съдържат данни относно евентуални незаконосъобразни действия или бездействия от страна на Комисията за финансов надзор или на нейните органи. Освен това в сигнала е посочено, че след излизане на посочената статия от страна на бившия председател на Асоциацията на българските застрахователи г-н Орлин Пенев, като председател на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, са били предприети репресивни мерки, изразяващи се в незабавно спиране на работата с Асоциацията за застрахователна сигурност и отказ да бъдат обслужвани щети и разследвания на чуждестранни застрахователи, постъпили в Националното бюро на българските автомобилни застрахователи. По съществуто си това твърдение в сигнала излиза извън обхвата на сигнал по смисъла на чл. 119, ал. 1 от АПК, тъй като не касае членове на Комисията за финансов надзор или служители от нейната администрация.

На второ място в сигнала е посочено, че в статии във вестник „Банкеръ” и „24 часа” заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор”, г-н Борислав Богоев „дава наивни обяснения и прави опити за замазване на бездействията на надзорния орган с приемането на излишни и никому ненужни изменения в подзаконов нормативен акт, при положение, че въпросът с териториалната валидност на полицата „Гражданска отговорност” е решен на ниво закон и европейска директива, веднага след приемането на страната ни за членка на Европейския съюз. Допълнено е също така, че в статията във в. „Банкеръ” бр. 35 от 2012 г. г-н Орлин Пенев и г-н Борислав Богоев се опитват да вкарат в заблуда всички граждани, че „липсва законова основа” и се попълва този пропуск като се

изготвя проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 24 от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства.

Посочено е също така, че съществуват и изрични „Указания на КФН, приети с протокол № 15 от 05.04.2006 г. относно тълкуването на чл. 258, ал. 1, т. 1, 2, 3 и параграф 28 .. от Кодекса за застраховането.” Според подателя на сигнала в случая се наблюдава „странна симбиоза между държавни служители и частен сектор, насочена към „затваряне на устата” на Асоциацията за застрахователна сигурност”. Като цитира конкретни текстове от посочените по-горе указания на КФН, подателят на сигнала посочва, че не може да се изисква анекс към вече сключена полица, сключване на нова полица или доплащане към вече сключена полица, и съответно определя искането за доплащане и сключването на отделен договор за зелена карта за противозаконни. Подателят на сигнала е посочил, че изказванията г-н Борислав Богоев и г-н Пенев в статии в посочените по-горе вестници следва да бъдат възприети като продължаваща умишлена заблуда или престъпление по чл. 209 и чл. 210 от Наказателния кодекс за измама от страна на „двамата ръководители в българското застраховане”. Посочено е също така, че не ясно защо точно сега (а не миналата година) са предприети действия за промяна на Наредба № 24 от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, сигнала са наведени твърдения, че „покрива или некомпетентност или ... други интереси”.

Така посочените твърдения относно незаконосъобразни действия, респ. бездействия, на Комисията за финансов надзор и заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор”, са неоснователни и недоказани поради следното:

Комисията за финансов надзор е държавен орган, който разполага със законово установени правомощия по приемане на подзаконови нормативни актове, в случаите предвидени в закон (чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор). Комисията обявява публично на интернет - страницата си своята Програма за нормативната дейност на шестмесечен период. В Програмата за нормативната дейност за второто шестмесечие на 2013 г. по предложение на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор” е включено изготвянето на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 24. Една от целите на тази наредба е преодоляване на констатирани проблеми в практиката, свързани с прилагането на разпоредбата на чл. 258, ал. 2 от Кодекса за застраховането. В мотивите към проекта на наредба, обявени на интернет страницата на КФН в процедурата по обществено обсъждане на проекта, е посочено, че е налице трайна практика при застрахователите за издаване на полици по задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, като потребителите погрешно се информират че застраховката има покритие само за територията на страната. Това обикновено става, като в полицата се включват въпроси относно територията, на която МПС ще бъде управлявано. Когато потребителят посочи само територията на Република България, той получава определена отстъпка и у него бива създавано впечатлението, че застраховката няма покритие извън страната без задължителното издаване на допълнителен сертификат „Зелена карта”. Тази практика е в противоречие с чл. 258, ал. 2 от Кодекса за застраховането и с европейските директиви по автомобилно застраховане, които предвиждат, че срещу единна премия договорът за споменатата задължителна застраховка би следвало да осигурява покритие за цялата територия на Европейския съюз и на другите държави чиито национални бюра са страна по Многостранното споразумение.

Именно с цел постигане на по-голяма информираност на потребителите в Наредба № 24 се включва изрична разпоредба, която предвижда включването нов реквизит в застрахователната полица, който ясно определя времевите и пространствените рамки на застрахователното покритие в съответствие с изискванията на закона по начин, който да изключва възможно двусмислено тълкуване. В изменението на наредбата, което вече е обнародвано в Държавен вестник, се предвижда също така и въвеждане на разпоредба, която изрично да уточнява, че предоставянето на информацията относно къде ще се използва моторното превозно средство не може да ограничава прилагането на разпоредбите за минималното териториално покритие на задължителната застраховка, които са установени с повелителните разпоредби на закона.

По отношение на Указанията относно тълкуването на чл. 258, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Кодекса за застраховането (КЗ) във връзка с действието на договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, приети с решение от 5.04.2006 г. на Комисията за финансов надзор, следва да се отбележи, че те са приети по конкретен повод - във връзка с влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския Съюз (ЕС) през 2006 г. предвижда ограничено териториално покритие по тях.

От направените твърдения в сигнала, свързани с публикации във вестници, не може да се направи извод за наличие на данни за извършени незаконосъобразни действия или допуснати бездействия от страна на Комисията за финансов надзор или на заместник-председателя на комисията, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица (чл. 107, ал. 4 от АПК).

По отношение на третия поставен въпрос относно Гаранционния фонд в сигнала се твърди, че годишно се събират незаконно от хората 25 млн. лв. Поставени са въпроси къде са вноските на застрахователите през годините, защо вноската за фонда се събира от гражданите, а не от застрахователите. Освен това подателят на сигнала е отправил въпроси, свързани с начина на разходване на средства от гаранционния фонд като публично - правна обществена финансова организация. Посочено е, че законодателят трябва да предвиди публично участие в управлението на фонда, както и че отчетите и решенията на фонда трябва да са публични. Направено е предложение Комисията за финансов надзор да уведоми Сметната палата, която да направи пълен одит на финансовите разходи и решения в Гаранционния фонд. В тази си част предложението следва да се разглежда като предложение по смисъла на чл. 107, ал. 3 от АПК.

Във връзка с поставения въпрос относно задължението на застрахователите да правят вноски в Гаранционния фонд следва да се има предвид следното:

Съгласно чл. 287, ал. 1 от КЗ всички застрахователи, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и/ или задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги, правят вноски във фонда. Вноските на застрахователите по чл. 287, ал.1, т. 1 от КЗ се определят въз основа на сключените задължителни застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите и сключените задължителни застраховки "Злополука" на пътниците, включително граничните застраховки. Комисията за финансов надзор по предложение на Съвета на фонда или по своя инициатива определя размера на вноските по ал. 2, т. 1 и срока за извършване на вноските. Годишните вноски на застрахователите се отчитат като разходи и са част от застрахователната премия. Вноската се посочва на отделен ред в застрахователната полица или в застрахователния договор.

По отношение предложението за извършване на проверки на дейността на Гаранционния фонд следва да се отбележи, че съгласно уредбата в чл. 287, ал. 1 КЗ, Гаранционният фонд е юридическо лице, набиращо вноски на всички застрахователи, предлагащи задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и "Злополука" в обществения транспорт и извършващо плащания в определени в КЗ случаи. Съгласно чл. 296 от КЗ фондът подлежи на надзор по кодекса като се прилагат съответно правилата за надзора върху застрахователите. Правна уредба на осъществявания надзор върху дейността на фонда се съдържа и в чл. 41 и чл. 42 от Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд.

С оглед обществената значимост на дейността на Гаранционния фонд, направените предложения в сигнала за засилване надзора върху дейността на Гаранционния фонд следва да се вземат предвид при бъдещи изменения на нормативната уредба. В Кодекса за застраховането следва да се предвидят изрично надзорни правомощия на Комисията за финансов надзор по отношение на Гаранционния фонд. Необходимо е също така да се проведат и консултации със Сметна палата с цел засилване надзора върху дейността на Гаранционния фонд.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 13, ал. 1, т. 24 от Закона за Комисията за финансов надзор и чл. 118, ал. 1 и 3, 123, ал. 1 във връзка с чл. 114, ал. 1 и чл. 124, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс

КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Р Е Ш И :

1. Разгледа, не уважи и отхвърли твърденията в подадения сигнал вх. № 92-00-670 от 20.09.2013 г. от г-н Юрий Годоров – председател на Управителния съвет на Асоциацията за застрахователна сигурност за извършени незаконосъобразни действия и допуснати бездействия от страна на Комисията за финансов надзор и на заместник-председателя на комисията, ръководещ управление „Застрахователен надзор“.

2. При предстоящото изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането да бъдат регламентирани подробно надзорни правомощия на Комисията за финансов надзор по отношение дейността на Гаранционния фонд, а също така структурата на управителните органи на Гаранционния фонд по Кодекса за застраховането да бъдат регламентирани по аналогичен начин на управителните органи на Фонда за компенсиране на инвеститорите по Закона за публичното предлагане на ценни книжа, съобразно обсъжданията на заседание на КФН на 14.03.2012 г. по точка 1.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ